

Demirören Medya Mesleki Teknik Lisesi'ni BAKAN ÖRNEK GÖSTERDİ

Mahmut
Özer

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, Demirören Medya Mesleki Teknik ve Anadolu Lisesi'ni örnek göstererek "En son Demirören Medya ile kurduğumuz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 0.12'lik dilimlerle öğrenci aldı. İstanbul Fen Lisesi'ne giden öğrencinin aldığı puandan daha yüksek puanla, öğrenci meslek lisesine gitti" dedi.

MİLLİ Eğitim Bakanı Özer, Kütahya ziyareti kapsamında 2022-2023 eğitim öğretim yılı değerlendirme toplantısına katıldı. Özer, Demirören Medya ile kurulan işbirliğine değinerek şöyle konuştu: "Yaptığımız 2 tane kritik dokunuş oldu. Birinci dokunuş, madem özel sektöre eleman yetiştiriyoruz ve özel sektör mesleki eğitim yükünü omuzlarına almıyor. O zaman özel sektörü eğitimin içine dahil edelim. Müfredatı birlikte

güncelleyelim, öğrencilerin beceri eğitimlerini beraber planlayalım.

'ÖNCELİK İSTİHDAM'

Ama bir şeyi isteyelim. İstihdamda öncelik. Bu adımın bir anda sektörün de uzun yıllardan beri beklediği bir adım olduğu ortaya çıktı. Hızla eğitim verdiğimiz tüm alanlarda sektörün en güçlü temsilcileriyle işbirliği yaptık. **TOBB**, Ankara Ticaret Odası, **İstanbul Şanayi Odası**, denizcilik odaları. Özellikle savunma sa-

na yide ASELSAN ile çok önemli işbirlikleri yaptık. Konya ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Teknopark Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi. En son Demirören Medya ile kurduğumuz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 0.12'lik dilimlerle öğrenci aldı. İstanbul Fen Lisesi'ne giden öğrencinin aldığı puandan daha yüksek puanla, öğrenci meslek lisesine gitti."

■ EĞİTİM SERVİSİ

Pamuk hedefi tuttu destek bekleniyor

Türkiye'nin stratejik ürünlerinden 'beyaz altın' pamukta üretici bölgelerde hasat başladı. Geçen yıl küresel tekstil talebinin Türkiye'ye kayması ve piyasalarda yüksek seyreden pamuk fiyatlarının motivasyonu pamuk üretimini artıran üreticiler sayesinde Türkiye, hedeflediği yıllık 1 milyon ton lif pamuk üretimine kavuşuyor. Önceki sezona göre yüzde 30 artış beklenen pamuk üretimindeki motivasyonun sürdürülmesi için pamuk prim desteğinin artırılması öneriliyor. Buna göre, küresel ekonomilerin resesyona gitmesiyle daralan talep ve dünya piyasalarında düşen pamuk fiyatları gelecek sezonda üreticiyi tedirgin edebilir. Bu nedenle hasat sürerken prim artışı desteğinin sağlanması gerektiği

Duygu Erdoğan

vurgulanıyor.

Türkiye'de **sanayinin** ihtiyacı olan yaklaşık 2 milyon ton civarında lif pamuk ihtiyacının yarısından fazlasının yerli üretimle karşılanması hedefleniyordu. Bu sezon hedef tutacak.

Yüzde 30 artış var

Ulusal Pamuk Konseyi Başkanı Bertan Balçık, bu sezon 560 bin hektar alanda 1 milyon ton lif pamuk üretimi beklediklerini belirterek,

"Ekim alanlarında yüzde 30 artış oluştu. Üretimi sürdürülebilir kılmak için fark ödemesi desteği artırılmalı. 1 lira 10 kuruş olan prim gerektiğinde 3 liraya kadar çıkarılmalı" dedi. Öte yandan 2019'dan bu yana her yıl 7 Ekim'de kutlanan Dünya Pamuk Günü, Türkiye'de pamuk ve pamuğa dayalı sektörlerini geliştirmek amacıyla ortak birçok proje yürüten kurumlar tarafından ilk kez fiziki olarak kutlanacak.

'Stratejik ürüne esnek destekleme'

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Yardımcısı **İrfan Özhamaratlı**, "Sürdürülebilir üretim artışı için önerimiz üreticiyi koruyacak esnek destekleme sistemi. Fiyatın yüksek olduğunun ertesi yılı çiftçi daha çok pamuğa yöneliyor ama fiyat düştüğü yılın ertesinde zarar ettiği için ekmiyor. Çiftçi ne olursa olsun belli bir kâr edeceğini bilirse üretime devam eder" dedi.

'Talep yok gibi'

Aydın Ticaret Borsası Başkanı Fevzi Çundur, hasadın artarak devam ettiğini belirterek, "Tekstilde en büyük pazarımız Avrupa'daki resesyona, ciddi anlamda talepsizlik oluşturuyor. Fiyatlarda düşüş var. Maliyetlerin ciddi oranda artmasından dolayı sıkıntılı bir dönem olabilir" dedi.

SAMEKS toparlanmaya PMI zayıflığa işaret ediyor

■ **Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Satınalma Müdürleri Bileşik Endeksi (SAMEKS) Eylül 2022 sonuçları** açıklandı. Buna göre, SAMEKS Eylülde, bir önceki aya göre 3,2 puan artarak 52,8 değerine yükseldi. Söz konusu gelişmede Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksinin 1,6 puan artış kaydederek 51,1 seviyesine yükselmesi etkili oldu. Hizmet sektöründe gözlenen artışta girdi alımlarının güçlü seyriyle iş hacminde gözlenen toparlanma ön plana çıktı. Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi ise önceki aya göre 5,9 puan artış kaydederek 56,8 seviyesine yükseldi ve referans değer üzerindeki seyrini üst üste 14'üncü aya taşıdı. Bu dönemde ivme kazanan yeni

siparişler, sanayi üretiminin gözle görünür şekilde artmasına neden oldu. 2022 yılı Ocak-Temmuz döneminde kesintisiz şekilde artış eğiliminde olan SAMEKS Bileşik Endeksi, Ağustos ayında 50 puanın altında gerçekleşerek bu dönemde ekonomik aktivitenin içme kaybettiğine işaret etmişti. Böylece 3,2 puanlık artışla 52,8 seviyesine yükselen Eylül ayına ilişkin endeks değeri, ekonomik aktivitenin yeniden canlılık kazandığına işaret etti. Öte yandan **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, ağustosta 47,4 oldu. Faaliyet koşulları üst üste altıncı ay zayıflamış olmakla birlikte son anket verileri imalat sektöründeki bozulmanın hafif hız kestiğine işaret etti. – **EKONOMİ SERVİSİ**

ÜRETİM

ferro krom ve paslanmaz çelik tesisine ihtiyaç duyulduğunu da sözlerine ekliyor.

PAGEV Başkanı Yavuz Eroğlu ise sektörün ihtiyacı olan yatırımlarla ilgili şu bilgileri veriyor:

"2022 yılının ilk yarısında en yüksek katma değer 3919 (Plastikten yapışkan levha, yaprak, şerit, lam vb.) ve 3922 (Plastikten yapışkan levha, yaprak, şerit, lam vb.) GTİP nolarda yer alan mamullerde yapıldı. Yaratılan katma değer ihracat fiyatına oranı sırasıyla yüzde 64,2 ve yüzde 55,9 oldu. Ancak bunların Türkiye'nin toplam plastik mamul ihracatı içindeki payı yüzde 2 gibi cüzi bir oranda. Bu mamullerin toplam plastik mamul ithalatı içindeki paylarının da yüksek olduğu dikkate alındığında, Türkiye'nin katma değeri yüksek mamulleri ithal ederken katma değeri daha düşük mamulleri ihraç ettiği ortaya çıkıyor. Türkiye'nin katma değeri yüksek olan mamullerin ihracatına yönlendirilmesi kaçınılmaz."

FİNANSMANA ERİŞİM ZORLUYOR

Sektörlerin çoğunda yatırım ihtiyacı söz konusuken finansmana erişimin zorlaşması da ciddi bir baskı oluşturuyor. Gedik Holding Yönetim Kurulu Başkanı Hülya Gedik, "Sanayici daima yatırım yapmak zorunda. Özellikle Ar-Ge'ye yatırım elzem. Ancak bu yatırımları yapabilmek için uzun vadeli

düşük faizli finansman ihtiyacı var. Maalesef halihazırda bu imkanlar bulunmuyor. Fona uygun erişimin olmadığı yerde yatırımlar zorlaşıyor" diyor.

20 sektörde KKO nasıl değişti?

Sektör	2021	2022*
Değirmencilik	75,00	90,00
Giyim eşyaları	77,30	84,70
Kağıt ve kağıt ürünleri	83,16	84,59
Mobilya	77,80	79,10
Bakır	73,00	77,00
Kimya	74,79	76,93
Plastik	74,40	75,60
Makine	74,60	75,40
İçecek	69,19	75,14
Tekstil	80,54	74,89
Treyler	73,79	74,41
Dayanıklı tüketim malları	75,12	73,93
Gıda	72,36	73,07
Tütün ürünleri	69,42	69,82
Deri ve ilgili ürünler	62,00	67,17
Otomotiv	64,80	64,40
Traktör	74,00	60,20
Ambalajlı su	40,00	40,00
Çimento	71,00	**

Not: 1- Sıralama, 2022 yılı kapasite kullanım oranlarına göre büyükten küçüğe yapılmıştır.

2- Rakamlar, TCMB, sektör dernekleri ve sektör temsilcilerinden alınan bilgilere göre hazırlanmıştır.

*İlk 8 ay

**Bu bilgiye ulaşılamamıştır.

TEKSTİL SEKTÖRÜNDE DARALMA

AHMET FİKRET KİLEÇİ

TİM TEKSTİL VE HAMMADDE SEKTÖR KURULU BAŞKANI

KKO GERİLEDİ

Geçen yılın başından beri sektör ortalamamız ülke ortalamasının üstünde seyrediyordu. Mart ayındaki zirveden sonra sektörümüzdeki kapasite kullanım oranlarında sürekli bir gerileme mevcut. Son iki ayda ise kapasite kullanım oranımız ülke ortalamasının altına gerilemiş durumda. En son ağustos ayında Türkiye ortalaması yüzde 76,7'ye yakın tekstil sektöründe oran, 74,89 oldu.

İTHALATA YÖNELDİLER

Son aylardaki daralmanın en temel nedeni, konfeksiyon üreticilerinin tekstil hammaddeleri tedarikinde ithalata yönelmesi oldu. Girdi maliyetlerindeki artış nedeniyle üretici ithalata yöneldi, ithalat yüzde 10'a yakın arttı. Diğer yandan ihracatımız geçen yıla göre dolar cinsinden artmış olsa da miktar olarak azaldı. İstanbul Sanayi Odası tarafından açıklanan Tekstil PMI Endeksi'ye 40,7'ye kadar gerileyerek kritik seviye olan 50'nin altına düştü.

SONUÇLARI NE OLACAK?

Tüm bu veriler bize girdi alımlarının, istihdamın daralacağını söylüyor. Küçük, orta, büyük her türden şirket, özellikle kriz yönetimi konusunda hazırlıklarını tamamlamamış olanlar, bu durumdan daha fazla zararlı çıkabilir. Bununla beraber sektördeki yüksek işsizlik nefesinden yapılan yeni yatırımlar da henüz olgunlaşmadan bu tarz bir krizle karşı karşıya kaldığı için bu durumdan daha fazla etkilenecektir diye düşünüyoruz.

Betek Boya

Tayfun Küçüköğlü / Betek Boya Genel Müdürü

“BİLİNÇLENDİRME SEFERBERLİĞİ SÜRDÜRÜYORUZ”

KAYNAK KİTAP OLUŞTURDU Milli bir değer olan turkuaz rengi için Türkiye’de ilk kez sanat tarihi profesörü Gül İrepoğlu ile kaynak bir kitap oluşturduk. Onlarca turkuaz renk seçeneğini içeren Turkuaz Renk Koleksiyonu’nu hazırladık. Türklerle özdeşleşen turkuaz rengini anlatan kitabımızı, yurt dışındaki üniversitelere, mimarlık ofislerine ve büyük kütüphanelere yollayarak milli değerlerimizin tüm dünyada tanınmasını sağladık. Yine tarihimize ışık tutan, kültürel zenginliğimizi yansıtan Dolmabahçe Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Küçüksu Kasrı, İhlamur Kasrı başta olmak üzere 11 saray, köşk ve kasrın restorasyon, koruma çalışmalarını gerçekleştirdik.

ENERJİ VERİMLİLİĞİNE KATKI Isı yalıtımı markamız Dalmaçyalı ile hizmet vermeye başladığı 2003 yılından bu yana enerji verimliliği konusunda bir bilinçlendirme seferberliği sürdürüyoruz. Türkiye’nin 81 ilinde bu bilinci aktarmayı işimizin bir parçası olarak gördük. Ziyaretler, toplantılar, bilimsel araştırmalar, sohbetlerle enerji verimliliğinden hanelerin ve ülkemizin kazancını, enerjiden tasarruf etmek için neler yapabileceklerini halkımıza anlatıyoruz. Isı yalıtımı bu konuda önemli fonksiyonu olan bir uygulama. Web sitemiz üzerinden yapılan veya talep üzerinde yapılan analizlerin yanı sıra 2020 yılından itibaren her yıl Termal Kamera Roadshow ile Dalmaçyalı ekipleri 81 ilin tamamını ziyaret etti. 50 binin üzerinde ısı yalıtımı olmayan bina sakinine temas kurdu. Termal kamerayla binalarının ısı kullanım analizi kendileriyle paylaşıldı. Bu şekilde 8 bin hane için rapor oluşturduk.

215 METREKARELİK MANTOLAMA Yarattığımız etkiyi ölçümleyebildiğimiz en somut alan Dalmaçyalı ile yaptığımız çalışmalar. 2003’ten bu yana 215 milyon metrekare mantolama yaptık. Bu 2,2 milyon konutun yalıtılması demek. 2,2 milyon konutta 8,6 milyon vatandaşımız oturuyor. Bu vatandaşlarımız bu süre içinde 18 milyar liralık daha az enerji tüketti, o para ceplerinde kaldı. Ülkemiz de bu 18 milyar lira karşılığı tüketilen enerji kadar daha az enerji ithal etti, cari açığımız düştü. Çevre boyutuna baktığımız zaman ise, bu süreçte 18 milyar liralık daha az enerji tükettiğimiz için 23,4 milyon ton karbon gazı, sera gazı salınımına engel olduk. Bu ton olarak bir şey ifade etmeyebilir, ama farklı bir örnek vermek istiyorum; ülkemizin en önemli ormanlarından birisi olan Bolu Ormanları’nın 17 yılında elde edeceği karbondioksit emilimine karşı bir temizlik sağlamış olduk.

sistemini beslemek üzere daimi olarak beslenme takviyeleri yaptık. Çalışanlarımıza, çocukları uzaktan eğitime geçtiği için her bir çocuk başına olmak üzere toplamda 757 adet tablet dağıttık. Çalışanlarımızı hijyen konusunda desteklemek adına hijyen paketleri ve aile bütçesine katkı sağlamak adına gıda çeki dağıtımını yaptık.”

SALGINDA SERTİFİKA ALDI

Hem işyeri hekimleri hem iş güvenliği uzmanlarıyla eğitim planları yaparak eğitim sıklıklarını artırdıklarını dile getiren Küçüköğlü, şunları anlatıyor: “Bu zor dönemi ancak bu dayanışma ve destek

anlayışıyla aşabilirdik. Bu da kurum kültürümüzde olan bir konuydu. Tüm bu yapmış olduğumuz uygulamalar ve aldığımız aksiyonlarla uluslararası denetimden başarıyla çıkan ilk öncü kuruluş olarak, **İstanbul Sanayi Odası**, Yıldız Teknik Üniversitesi, 2DR Grup ve IIC’nin iş birliği ile oluşturulmuş olan ISO COVID-19:2020 COVID-19 Özelinde Salgın Hastalıklarla Mücadele El Kitabına uygun olarak üretim tesislerinde önlemler olarak ISO COVID-19:2020 COVID-19 özelinde ‘Salgın Hastalıklarla Mücadele’ sertifikasının sahibi olduk.” Kolektif Betek’e yaptıkları yatırım

ve çalışmaların karşılığını pandemi döneminde çok net bir şekilde gördüklerinin altını çizen Küçüköğlü, “Tüm çalışanlarımız bu süreçte kenetlenerek hem işlerimizin devamlılığını sağlamak hem kendilerinin ve ailelerinin sağlıklarını korumak adına canla başla mücadele etti. 5 yıllık stratejik planımız çerçevesinde büyüme alanlarımıza yönelik istihdamımıza devam ettik. İşe alım faaliyetlerimizi hiç durdurmadık. Krizleri bir fırsat bilip stratejik planlarımızı uygulamaya devam ettik. Bu dönemde hem ciromuzu hem pazar payımızı artırdık” diye anlatıyor. ■

İHRACATIN YILDIZLARI & ENERJİ

Türkiye'nin 2.16 trilyon dolarlık küresel ihracattaki payı **23.4 milyar dolar**

KÜRESEL TİCARET HACMİ, 2022 HAZİRAN AYINDA GEÇEN YILIN AYNI DÖNEMİNE GÖRE YÜZDE 17 ARTIŞLA 216 TRİLYON DOLAR OLDU. YILLIKLANDIRILMIŞ KÜRESEL TİCARET İSE 23.7 TRİLYON DOLARA ULAŞTI. **ÇİN 331 MİLYAR DOLAR İHRACATLA İLK SIRADA, ABD 183 MİLYAR DOLARLA İKİNCİ, ALMANYA 144 MİLYAR DOLARLA ÜÇÜNCÜ OLURKEN, TÜRKİYE 23.4 MİLYAR DOLARLIK İHRACAT YAPTI**

Türkiye ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüdü. Ekonomide art arda yaşanan bu 8. çeyrek dönem büyümesinde ihracatın payı 3,9 puan oldu. Net ihracatın büyümeye katkısı ise 2,7 puan olarak gerçekleşti. 2022 yılı Ağustos ayında geçen yılın aynı ayma göre; ihracat, yüzde 13,2 oranında artarak 21 milyar 341 milyon dolar, ithalat yüzde 40,8 oranında artarak 32 milyar 618 milyon dolar oldu. Dış ticaret hacmi, yüzde 28,4 oranında artışla 53 milyar 959 milyon dolara çıktı. Ağustos ayındaki dış ticaret açığı ise 11.3 milyar dolar oldu.

2022 yılı Ocak-Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre; ihracat, yüzde 18,3 oranında artarak 165 milyar 672 milyon dolara, ithalat ise yüzde 40,7 oranında artarak 239 milyar 127 milyon dolara yükseldi. Dış ticaret hacmi, yüzde 30,6 oranında artarak 404 milyar 799 milyon dolara ulaşırken ilk 8 aydaki dış ticaret açığı da 73.5 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

2022 yılı Ağustos ayında geçen yılın aynı ayma göre; ihracatın ithalata karşılama oranı 16 puan azalarak yüzde 65,4 olurken enerji verileri hariç tutulduğunda bu oran, 13,9 puan azalışla yüzde 82,7 olarak kayıtlara geçti.

İHRACATTA ALMANYA, İTHALATTA RUSYA

Ağustos ayında en fazla ihracat yaptığımız ülkelerin başında yüzde 5,9

oranında artış ve 1 milyar 662 milyon dolar ile Almanya geldi. İkinci sırada yer alan ABD'ye yüzde 13 oranında artışla 1 milyar 480 milyon dolar, üçüncü sırada yer alan Irak'a yüzde 34,2 oranında artışla 1 milyar 258 milyon dolar ihracat yapıldı. İhracatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ihracat içerisindeki payı yüzde 47,4 oldu. Ağustosta en fazla ithalat yaptığımız ülkelerin sıralaması ise Rusya Federasyonu, Çin ve Almanya şeklinde oldu. Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat yüzde 135 oranındaki artışla 6 milyar 285 milyon dolara çıktı. Çin'den yapılan ithalat yüzde 46,2 oranında artışla 4 milyar 148 milyon dolar ve Almanya'dan yapılan ithalat ise yüzde 17,7 oranında artışla 2 milyar 52 milyon dolara ulaştı. İthalatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ithalat içerisindeki payı ise

yüzde 60,9 düzeyinde gerçekleşti. Ağustos ayında en fazla ihracat yaptığımız ülke gruplarında, yüzde 2,7 oranında artış ve 7 milyar 988 milyon dolarla Avrupa Birliği (AB-27) ilk sırada yer alıyor. Yakın ve Orta Doğu ülkeleri yüzde 34,1 oranında artış ve 4 milyar 82 milyon dolar ikinci, Diğer Avrupa Ülkeleri ise yüzde 25,3 oranında artış ve 3 milyar 314 milyon dolar ile üçüncü sırada bulunuyor. Ağustos ayında en fazla ithalat yaptığımız ülke gruplarının ilk sırasında yüzde 141,1 oranındaki artışla 9 milyar 286 milyon dolara ulaşan ithalat rakamıyla Diğer Avrupa Ülkeleri geliyor. İkinci sıradaki Asya Ülkelerinden yapılan ithalat yüzde 34,1 oranındaki artışla 8 milyar 158 milyon dolar, üçüncü sıradaki Avrupa Birliği'nden (AB-27) yapılan ithalat ise yüzde 8,7 oranında artışla 7 milyar 789 milyon dolara yükseldi.

ARA MALLARI İTHALATI İHRACATI AŞIYOR

Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ihracat yüzde 15,5 artış ve 11 milyar 583 milyon dolarlık büyüklükle 'hammadde' (ara malları) grubunda yapıldı. Bu grubu sırasıyla 7 milyar 361 milyon dolar ve yüzde 10,7 artışla 'tüketim malları' ve 2 milyar 203 milyon dolar ve yüzde 3,8 artışla 'yatırım malları' (sermaye) grupları takip etti. En çok ithalat 25 milyar 944 milyon dolarla 'hammadde' (ara malları) grubunda yapılırken, artış oranı yüzde 40,8 oldu. Bu grubu sırasıyla 3 milyar 772 milyon dolar ve yüzde 34 artış ile 'yatırım malları' (sermaye) ve 2 milyar 873 milyon dolar ve yüzde 51,2 artışla 'tüketim malları' grupları izledi.

İHRACAT İKLİM ENDEKSİNDE BOZULMA İŞARETİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO)
Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi Ağustos'ta 48,8'e gerileyerek son 19 aylık dönemde ilk kez eşik değer 50'nin altında kaldı ve Türk imalat ihracatçıları için daha zorlayıcı bir talep ortamına işaret etti. İhracat iklimindeki bozulma hafif olmakla birlikte Haziran 2020'den beri en belirgin düzeyde gerçekleşirken bu değer, temmuzda 50 olarak kaydedilmişti. Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İSO Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nde 50'nin üzerindeki tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşme, 50'nin altındaki değerler ise bozulma olarak yorumlanıyor.

ABD VE ALMANYA DARALMAYA DEVAM ETTİ

ABD'deki daralmanın ağustos ayında derinleştiği görüldü. Dünyanın en büyük ekonomisi olarak nitelenen ABD'de iktisadi faaliyet üst üste ikinci ay geriledi ve söz konusu düşüş Covid-19 salgının ilk dalga-

sından beri en yüksek hızda kaydedildi. Benzer bir tablo, üretimin Mayıs 2020'den beri en yüksek oranda azaldığı Almanya'da yaşandı. Türk imalatçıların en büyük dış pazarı konumundaki Almanya'nın ihracattaki payı yüzde 9 civarında bulunuyor.

Öte yandan, Avrupa ekonomisindeki zayıflık Almanya ile sınırlı kalmadı. Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite son 19 ayda ilk kez düşüş kaydederken İtalya, Yunanistan ve Hollanda'da da bozulma meydana geldi. Buna karşılık, Fransa, İspanya ve İrlanda'da üretim ılımlı büyüme kaydetti. Anket kapsamında takip edilen tüm ekonomiler içerisinde üretimin en hızlı düşüş gösterdiği ülke olan Polonya'da son 27 ayın en sert daralması yaşandı.

TALEPTEKİ BÜYÜMENİN ANA KAYNAĞI ORTA DOĞU

Orta Doğu'nun talepteki büyümenin ana kaynağı olmayı sürdürmesi ağustos ayının nispeten olumlu bir gelişmesi olarak nitelendi. Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE), petrol dışı aktivitede kaydedilen güçlü artış Haziran 2019'dan beri en yüksek hızda gerçekleşti. Takip edilen ülkeler içerisinde en yüksek büyümenin adresi de BAE oldu. Bu arada Katar ve Suudi Arabistan'da üretim yine güçlü bir şekilde arttı. Lübnan'da ekonomik aktivite hemen hemen yatay seyredirken Mısır'da ise daralma hız kesti. Ağustos'ta dört BRIC ülkesinde ikti-

sadi faaliyet artış kaydetti. Büyüme özellikle Hindistan'da güçlü gerçekleşti.

KÜRESEL TABLO

Dünya Ticaret Örgütü'nün (WTO) küresel ticaretin yaklaşık yüzde 90'ını gerçekleştiren 67 ülkeye ilişkin aylık dış ticaret verilerinden hareketle hesaplanan tahmini küresel ticaret hacmi, 2022 yılı haziran ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17 arttı ve 2.16 trilyon dolar olarak gerçekleşti. Yıllıklandırılmış küresel ticaret 23,7 trilyon dolara ulaştı. Haziran ayında verisi açıklanan ülkelerin yüzde 56'sı ihracatını artırdı. Yüzde 56 ile oransal olarak en çok dikkat çeken artışı enerji fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle Norveç gerçekleştirdi. Norveç'i yüzde 41 ile Endonezya izledi.

2022 yılı haziran ayında en fazla ihracat artışı gerçekleştiren ülkelerden Çin'in ihracatı geçen senenin aynı aya göre yüzde 17,9 artışla 331 milyar dolara çıktı. İthalatı yüzde 1 artışla 233 milyar dolara ulaşan Çin, haziran ayında 97,94 milyar dolar dış ticaret fazlası verdi. ABD'nin ihracatı yüzde 23,6 artışla 183 milyar dolar, Almanya'nın ihracatı ise yüzde 0,2 artışla 144 milyar dolar oldu. Japonya'nın ihracatı yüzde 2 gerileme ile 64 milyar dolara indi. Aynı dönemde Türkiye'nin ihracatı yüzde 18,5 artışla 23,4 milyar dolar şeklinde kaydedilmişti.

Hedef ihracat mı olmalı?

CUMHURBAŞKANI yeni ekonomik politikayı "Yatırım, Üretim, İstihdam, ihracat" olarak formüleştirdi. İhracat üzerinden istihdam ve gelir artışı modeli, aslında geride bırakıldığı söylenen sistemin söylemi ve programı. Son günlerde Avrupa ve ABD'de baş gösteren durgunluk belirtileri Türkiye'ye de yansıyor. » **HAKAN TOPKURULU'nun yazısı 6'da**

Hakan TOPKURULU
htopkurulu@hotmail.com

Hedef ihracat mı olmalı?

19 AĞUSTOS 2020

Sn. Berat Albayrak Hazine ve Maliye Bakanı olarak Ahmet Hakan'ın Tarafsız Bölge programına konuk. O program çok tartışıldı. Tayyip Erdoğan karıştığı eksen alınarak kendisini solcu, aydın, haklılıklara ve sömürtye karşı olarak tanımlayan kesim bu konuşma üzerine çok dedikodu yaptı. Aslında konuşmaya önyargı olmadan, dikkatli dinlese konuşmanın özünün antiemperyalist milli (solcu yerine kullanıyorum) bir içerik taşıdığı anlaşılacak. Konuşmadan birkaç kesit.

"Bu bir milli bağımsızlık mücadelesi, biz ekonomik anlamda da bir milli bağımsızlık modeli ortaya koymalıyız."

"İki senedir İsyamet bunun için kopuyor, birçok alanda, nedir Türkiye ekonomik üretim modelini değiştirdi. Türkiye artık eski modelden çıkıyor. Neydi eski model, yüksek faiz, düşük kur. Yani değerli TL ve ithalata bağımlı ekonomi. Artık sürdürülebilir değil... Türkiye rekabetçi kurla, düşük faizle ve en önemlisi Türkiye'nin ithalata değil, üretimi ve ihracata dayalı, daha rekabetçi bir dünya ile, çok önemli bir paradigma değişikliği var."

Bu konuşma, Türkiye'nin gerek siyasi, gerekse de ekonomik olarak içine girdiği yeni durumu anlatan önemli konuşmalardan biri. Türkiye'nin sağ olarak bilinen, muhafazakar denilen, aslında karsal ekonominin hâlâ hakim ekonomik ilişki biçimlerinden olması sonucu toplumsal bir dönüşün taraf olduğu siyasi görüşün, yıllardan bu yana emperyalist sistemden yana tavrı alan ülkeminizin bu önemli kesiminin emperyalizme tavrı almaya başladığını işaret eder. Bu konuşma; ekonomide milli dönüşün köşeli olarak ifade edildiği konuşmalardan biri.

Bir kez daha tekrar edelim. Milli olan her politikanın doğru olduğunu söyleyemeyiz. Onun için yukarıda açıldan yeni ekonomik politika için eleştirilerimizi burada yazacağız.

Daha sonraki süreçte Berat Albayrak istifa etti. İlan ettiği politika zaman zaman terk edilmesine karşın artık Türkiye'nin takip ettiği ana hat haline geldi. Sn. Cumhurbaşkanı daha sonra bu ekonomik politika "Yatırım, Üretim, İstihdam, İhracat" olarak formüle edildi. Bu yazıda tartışmak istediğim konu bu ekonomik çizginin doğrularla birlikte yanlışları da içeren yönlerinden biri.

Ana hedefin ihracat olarak seçilmesi.

GERİDE BIRAKILDIĞI SÖYLENEN SİSTEMİN PROGRAMI

Bu konuyu, 27 Eylül Salı günü "Türkiye-Rusya Altın Fırsatlar" yemeği sırasında PA-GEV başkanı Sn. Yavuz Eroğlu'na da sordum. Türkiye'nin en dinamik iş insanlarından biri olarak tanıdığım Eroğlu "Avrupa ülkeleri durgunluğa giriyor. Bu durgunluk bizim ihracatımıza nasıl yansır?" sorusuna, "Avrupa içinde bizim ihracatımızın rakamı çok düşük, ihracatımız düşmez, aksine artış bile olur" şeklinde yanıt verdi.

Benim Cumhurbaşkanı tarafından "Yatırım, Üretim, İstihdam, İhracat" şeklinde tanımlanan bu politika konusunda yaklaşımın ekonomik programın temelini "sürdürülebilir ekonomik yol" olarak ele alınması gerektiği. Bu yol, önümüzde çıkan fırsatları değerlendirilmemesi anlamına gelmemektedir. Elbette Türkiye, bugün, Rusya ile ilişkilerdeki gibi önümüzde çıkan fırsatları değerlendirir. Burada önemli olan ana hattı doğru seçmektir.

Öncelikle temel hedefimizi seçmemiz gerekir.

Temel hedefimiz; tam bağımsız Türkiye'de tam istihdam ve üretkenlerin ve kazanlıkların

adli şekilde dağılışı, kalınan Türkiye. Bu hedefler içinde ihracat, hedef olarak değil, araç olarak yer almakta. İhracat hedeflenerek, ihracat üzerinden istihdam ve gelir artışı modeli, aslında geride bırakıldığı söylenen sistemin sömürtye ve programı.

Berat Albayrak ve Cumhurbaşkanı yeni ekonomi modelinin hedeflerini sıraladığı ilk günlerden bu yana **ihracatın dış bağımsızlık yaratacağı ve herhangi bir şekilde ihracatta görülen aksamların ülke ekonomisine yeni dengeszikler olarak yansacağı söyleniyor**. Son haftalarda bu söylem Avrupa ve ABD'de baş gösteren durgunluk belirtileri ile birlikte **bilince çıkmaya başladı**.

Burada; son günlerde ihracat konusunda yazılan birkaç haberi paylaşmak istiyorum;

İHRACATIN DÜSMESİ VE İŞSİZLİK TEHLİKESİ

23 Eylül - Euro Bölgesinde iş dünyası aktivitesi rekor enflasyon talebi azalması ve bazı şirketlerin üretimde sınırlamaya zorlanmasıyla üçüncü ayda da daraldı (Bloomberg).

23 Eylül - ABD'nin teknik olarak reesasyona girdiğine, Türkiye'nin en önemli pazarı konumundaki AB ülkelerinde de daralma etkilerinin görülmeye başlandığına dikkat çeken Gültepe, mevcut durumun belirsizliği beraberinde getirdiğini vurguladı. Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 48.4'ünü AB ülkeleri ve ABD'ye yaptığını hatırlatan Gültepe, "Avrupa piyasasındaki endişelerin ve küresel ekonominin genel gölgesindeki değişmelerin ihracatımıza olası etkilerini önümüzdeki üç ayda çok daha net bir şekilde görebileceğiz. 2023'te ilk yarı enerji krizi ile durgunluğun en çok hissedileceği dönem olacak. Bu durumda en büyük pazarımız olan Avrupa'da talebin basılması ihracatımızın olumsuz etkileyebilir (Bloomberg).

23 Eylül - Bank of America stratejistlerine göre 2008 finansal krizinden bu yana yatırımcı güveni en dip seviyelerde. Stratejistlerin analizine göre yatırımcılar nereyeyse tüm riskli varlıklardan kaçarak naklede geçiş yapıyor (Bloomberg).

26 Eylül - Artan maliyetler nedeniyle Türkiye'de fiyat tutturmanın zorlaşması, hazır giyim sektörünün salgın dönemindeki kazanımlarını kaybetmesine yol açtı. Özellikle yüksek adetti basıcı türlerde büyük alıcıların tedirnekle yeniden Doğu Asya'ya yöneldiğine dikkat çeken sektör temsilcileri, yeni markalar için bile ithalata artık daha cazip olmasına başladığını altardı (Yener Karadeniz-Dünya Gazetesi).

Yukarıda gördüğünüz haberleri her gün ekonomi sayfamızda görmemiz mümkün. İhracatımızın yüzde 58'ini yaptığımız Batı ülkelerinde ekonomik göçsü kötti. 2008 yılından bu yana költüye giden dolar ve diğer Atlantik ülkeleri para bölgeleri, sıradaki irtifa kaybediyorlar. Pandemi ve sonrasında Rusya - Ukrayna çatışması bu süreci hızlandırdı. Artık sonra her gün daha fazla yaklaşıyor.

İstanbul Sanayi Odası'nın her ay yayınladığı, bir yıldır durgunluğun sürdüren İhracat İlim Endeksi, ağustos ayında 50 birimin altına düşerek 48.8 olarak geriledi. 50 birimin altı ihracatın tehlikeye girdiğini işaret eden seviye.

2.Çeyrek itibarıyla toplam gayri safi yurt içi hasılamızın yüzde 38.51'ini mal ve hizmet ihracı kalemi oluşturmaktadır. Buradan şu sonucu yaklaşık olarak çıkartabiliriz, istihdamımızın yaklaşık yüzde 40'lık bölümü "mal ve hizmet ihracı" kaleminde istihdam ediliyor demektir. Yani ihracatın düşmesi çok ciddi şekilde işsizlik tehlikesini barındırıyor.

YARIN: ATLANTİK SİSTEMİNİN ELİNE VERDİĞİMİZ SİLAHI